

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

VUR ULAN VUR!!!

GERMINAL

6 EN İYİ FİLM
DAHİL
DALDA OSCAR® ADAYI

"THE BOURNE ULTIMATUM"un Yönetmeninden

TOM HANKS
KAPTAN
PHILLIPS
CAPTAIN PHILLIPS

**Şimdi DVD, Bas Oynat DVD
ve Blu-Ray™de!**

bir
tutuş

© 2013 Columbia Pictures Industries, Inc. Tüm hakları saklıdır.
© 2014 Universal Music Group. Tüm hakları saklıdır. Tüm hakları saklıdır.
Bu film, gerçek olaylara dayanmaktadır. Tüm hakları saklıdır.

COLUMBIA
PICTURES

SONY

KARA ELMAS

VAKTİNİZ OLUR DA ARKA PENCERE’NİN İLK SAYISINDAN İTİBAREN BÜTÜN CELSE AÇILIYOR’LARA ŞÖYLE BİR GÖZ ATARSAÑIZ, ORTAYA KÖMÜRDEN KARA BİR MANZARANIN ÇIKTIĞINI GÖRECEKSİNİZ. BİR SİNEMA, YANİ ‘SANAT’ DERGİSİ OLDUĞUMUZDAN EN ÇOK SANSÜRÜN, YASAKLARIN üzerinde durmuşuzdur ama hepsi bu değil. Hayatın aynası olan filmlerden bahsetmeden önce, her hafta üçüncü sayfada sizi karışılarken aynı zamanda ülkenin üzerimize üzerimize gelen dertlerini de paylaştık hep. Gezi Direnişi başta olmak üzere, yolsuzluklar, seçimler, sosyal medya yasakları, Berkin Elvan’ın ölümü ilk akla gelenler...

Epeydir iyi bir şeylerin olmadığı, ceberrutluk ve vurdumduymazlıkla birlikte her geçen gün mutsuzluğumuzun, depresyonumuzun da arttığı 2014 Türkiye’sinde bu hafta malum yas var. Azgın kapitalizm eşliğinde arsızlığın, yüzüstülüğün tavan yaptığı bir dönemde olan bitene ‘ihmal’ demek hafif kalıyor. Soma’daki kömür madeninde, toprağın altında can veren işçi sayısının 300’ü aştığı, maden şirketinin, yetkililerin pişkin açıklamalar yaptığı, bu ölümleri Ankara’da İstanbul’da protesto etmek isteyenlerin polis şiddetine, biber gazına, plastik mermilere maruz kaldığı bir ülkede biz de nefes alamaz haldeyiz artık!

Bu elbette ilk kömür madeni faciası değil. Türkiye on yıllardır grizu patlamalarına, göçük altında kalmalara, canları toprağa vermeye aşına. İşin fitratında filan böyle bir şey olmamasına karşın üstelik! 1990, 1992 ve 1995’te yaşanan büyük ölçekli facialardan sonra yapılan tetkiklerin, açılan soruşturmaların da bugüne bir faydasının olmadığını görüyoruz. ‘Unutmak’ bizim en meşhur özelliğimiz değil mi zaten?

Güya teselli vermek için gittiği Soma’da ağır protestolara maruz kalan, makam aracı tekmelenen başvekil, kalkıp Batı’da 100-150 yıl önce meydana gelmiş kazalardan örnek verebiliyorsa, o ülkede artık akıldan ve izandan da pek eser kalmamış demektir. Madem öyle, bir örnek de biz verelim o halde o dönemden; 19. yüzyılın ortalarında Fransa’da maden işçilerinin direnişine uzanalım “Germinal”le... “Esrar Perdesi” köşemizde bu Émile Zola klasiği sizi bekliyor, bugünü aydınlatmak üzere...

Türk sineması da konuya el atmış vaktiyle. Duyarlılıklarımızın, vicdanımızın, devrime olan inancımızın tam olduğu günlerde, 1978’de kömür madenlerinde geçen iki film çevrilmiş. Halit Refiğ “Yaşam Kavgası”yla konuya daha genel bakarken, Yavuz Özkan “Maden”de Cüneyt Arkin ve Tarık Akan’a bozuk düzeni, sendika ‘ağaları’nı, yapılan haksızlıkları sorgulatmış.

1990’da TRT’ye yapılan iki bölümlük “Kara Elmas” adlı TV filmi de “Maden”de olduğu gibi göçük altında kalanların dramını yansıtmıştı ancak devlet kanalında işçi hakları, sendikalar, bozuk düzen gibi şeylerin dile getirilmesi elbette pek mümkün olmamıştı. Erden Kıral’ın daha çok kadın-erkek ilişkileriyle ilgilenen evvelki seneki “Yük” filmini saymazsak, 1978’deki “Maden” politik duruşuyla da hepsinin arasında öne çıkıyor. YouTube’dan (nasıl girileceğini bilirsiniz) izleme şansınızın da olduğu film, 1978’den bu yana ülkede hiç ama hiçbir şeyin değişmediğini, sendika başkanlarıyla şirket patronlarının nasıl kol kola girdiklerini, çizmesinin karası çoğumuzun kalbinden ak işçilerin insanlık dışı koşullara maruz kalmalarını ve örgütlü mücadelenin o gün olduğu kadar bugün de nasıl hayati önem taşıdığını öyle güzel anlatıyor ki... Hele ki 1991’de Türkiye’yi sarsan o şanlı Zonguldak Maden İşçileri grevini hatırladıkça...

GİZLİ TEŞKİLAT
(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com OKAN ARPAC oarpac@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcyalc@hotmail.com **GÖRSEL YÖNETMEN** BİLGEHAN ARAS

LOGO TASARIM ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA** BAŞAR UĞUR **KATKIDA BULUNANLAR** TUNCA ARSLAN, OLCAN ÖZYURT, ALİ ULVİ UYANIK, KAN KARŞAN,

BERKE GÖL, EBRU ÇELİKTUĞ, İLHAN YURTSEVER, ÇAĞDAŞ GÜNERBÜYÜK, SERDAR KÖKÇEOĞLU **REKLAM İLETİŞİM** EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Godzilla; Düşman (Enemy); Frank; Ocak Ayının İki Yüzü (The Two Faces Of January); Seninle Yaşıyorum (How I Live Now); Uzay Kuvvetleri: UK-2911; Yasak Bölge (Brick Mansions); İksir; 006 Kaçış.

25 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları...

26 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Guillermo del Toro'nun faşizme 'fantastik' bakışı: "Pan'ın Labirenti" (El Laberinto Del Fauno)... Murat Özer imzasıyla.

28 ESRAR PERDESİ

Yaşadığımız kederli günlere Émile Zola ve Claude Berri'nin perspektifinden bakış: "Germinal"... Murat Özer imzasıyla.

30 TOPAZ

'Hayvanlaşan insan' üzerine çarpıcı bir belgesel: "Proje Nim" (Project Nim)... Kaan Karsan imzasıyla.

32 AİLE OYUNU

47 Ronin; Sona Doğru (All Is Lost).

34 GENÇ VE MASUM

Todd Wiseman imzalı 'sözünü sakınmayan' bir kısa film: "The Exit Room"... Serdar Kökçeoğlu imzasıyla.

36 SAPIK

Gündemden yansıyanlar... Olkan Özyurt imzasıyla.

GODZILLA

★★★★★

YÖNETMEN Gareth Edwards

OYUNCULAR Aaron Taylor-

Johnson, Bryan Cranston,

Elizabeth Olsen, Ken Watanabe,

Sally Hawkins, Juliette Binoche,

David Strathairn, Carson Bolde

YAPIM 2014 ABD-Japonya

SÜRE 123 dk.

DAĞITIM Warner Bros.

"GODZILLA" MESAJA
BOĞULAN BİR FİLM
DEĞİL. HOLLYWOOD'DAKİ
ÜNLÜLER BULVARI'NDA
YILDIZI OLAN ŞEYTAN
TÜYLÜ CANAVARLA 'EN
HAKİKİ' BİÇİMDE
HASRET GİDERDİĞİMİZ
BİR BULUŞMA.

6 VE 9 AĞUSTOS 1945 GÜNLERİ TARİHİN İLK ATOM
SALDIRILARINDA, HİROŞİMA VE NAGASAKİ'YE ATILAN
BOMBALAR SONUCU YAKLAŞIK ÇEYREK MİLYON KİŞİ
YAŞAMINI YİTİRDİ. ABD'NİN BU NÜKLEER SALDIRILARININ

acıları, 1954'ten başlayarak, Japon Sineması'nın
atom bombasının harekete geçirdiği
canavarlarına kaynaklık etti. Ishirō Honda'nın
Toho Yapımevi için yarattığı Godzilla (Gojira),
atom bombasının uykusundan uyandırdığı
radyoaktif canavarlardan biriydi. Hem karada,
hem denizde yaşayabiliyor; dikenimsi sırt
yüzgeçleri, uzun kuyruğu, dik kafası, burnundan
solumanın hakkını veren geniş burnu, sivri
dişleri, ışın etkin lav çıkarabilme yeteneği ve
alameti farikası olan kükremesiyle Canavarların
Kralı unvanını hak ediyordu.

Godzilla, 50 yıl içinde çekilen 28 filmde
tematik ve teknolojik değişimlere uğradı.
Önceleri, insanoğlunu aciz bırakan 'kötü' bir
canavarken, 1960'lardan itibaren insanları ve
kentleri başka canavarlardan korumaya başladı.
Ve teknolojik gelişmelere koşut, kostümlü
oyuncular, 'stop motion', elektronik kuklalar ve
nihayetinde dijital numaralarla canlandırılan 'dev
kertenkele' Godzilla tüm dünyada hayran
kitleleri edindi. Önemlisi de, sayıları artıp
çeşitlenen ve özellikle Japonya'da fenomen olan
Godzilla ve diğerleri, seyircinin bilinçaltında hep
atom bombası tehlikesini canlı tuttu; uyardı.

1998'de ise, Fransa'nın Güney Pasifik'te
yaptığı nükleer denemeler sonucu uyanıp
Manhattan Adası'nı yerle bir eden Godzilla,
tümüyle yağmur altında geçen, tamamıyla ıslak
bu serüvende kesif kötülüğe geri dönmüştü.
Karakterle ilgili bu düş kırıklığının müsebbibi
Ronald Emmerich'di... Şimdi karşımızda,
Godzilla'nın, yeniden, insanlara karşı vakur
tavrını, avcılık içgüdüsünü öne çıkaran ve rakip
tanımayan itibarının altını çizen bir film var.

Dünyanın uzaylı istilasını yaşamasından altı
yıl sonra, Amerikalı bir gazetecinin, işverenin
kızını Meksika'daki yasak bölgeden çıkartma
hikayesini minimum bütçeyle kotardığı

"İstila"nın (Monsters) mucizevi yönetmeni Gareth Edwards, yeni versiyonu, kadim savaşçı Godzilla'nın Japon köklerine, filmlerine, müptelalarına saygıyla çekmiş.

Japon yapımlarında Godzilla ve/veya diğer canavarlara karşı harekete geçen genç bilim insanı ya da gazeteci karakteri, yani öykünün merkezindeki 'operatör karakter', bu filmde Ford Brody (Aaron Taylor-Johnson). 1999'da bir Japon kıyı kentindeki nükleer santral yıkımında (tsunami nedeniyle 2011'de meydana gelen Fukushima nükleer felaketini anımsatıyor) bilim kadını annesi Sandra'yı (Juliette Binoche) yitiren ve santralin üst düzey yetkilisi babası Joe'yu manevi anlamda 'kaybeden' Ford, 15 yıl sonra bir bomba imha uzmanı deniz subayıdır. Hemşire karısı Elle (Elizabeth Olsen) ve küçük oğlunu tanıdığınızda, gelişmeleri de tahmin edebiliyorsunuz: Ford, Japonya'dan ayrılamayıp karısını kaybettiği felaketin ipuçlarını süren babasının (Bryan Cranston) başını beladan kurtarmak için yola çıkar... Ailesinin yanına ne zaman döneceği meçhuldür vs.

Bilim insanları cephesindeki ana karakterleri oynayan Ken Watanabe ve Sally Hawkins gibi değerli isimler, ağırlıklarını ortaya koyuyorlar. Japonya kıyılarından Hawaii ve San Francisco'ya

yayılan yıkımı engellemek için, muazzam boyutlardaki askeri varlık ve devletin sektörleri arasındaki işbirliği de, doğaldır ki çok büyük bir yapımın görkemini içeriyor. Bu arada, eskinin inatçı/sert komutanlarının yerini de, militarist saçmalıkları gözümüze sokmayan makul insanlar almış: Amiral, David Strathairn oynuyor.

Fakat tüm bu savaş hali süredursun, karşı tarafta hatalarımız sonucu rahatsız edilen, 'mecburen' de suda yüzmek ve kentlerde yürümek zorunda kaldığı için esaslı yıkımlara neden olan Godzilla, hedefindeki iki aynı cins canavarı (MUTO'lar), kendi içgüdüleri gereği ve dolaylı olarak da bizler için yok etmeye çalışıyor. Yani, biz sadece zavallı figürleriz. Yönetmen bazı planlarda, canavarların şiddetini ve kapışmasını sadece seyretmekle yetinebilen insanların silüetlerini ön planda kullanmış.

Boyutlandırsak, onlar ve salonda toplanmış bizler bu 'kurgulanmış doğa' karşısında tamamıyla güçsüzüz. Nükleer besinle büyüyen canavarlar karşısında dayanamadığımız gibi, gerçek hayatta da doğal afetlere direnemediğimizden hareketle, "Godzilla", içten içe uyarısını yapıyor: "Aman dikkat insanoğlu, yine çok ileri gittin (Godzilla'nın dönüp şehre -her anlamda- tepeden baktığı plan ise uyarıya tam oturuyor).

"Godzilla" gereksiz mesajlara boğulan bir film değil. Ve bu çerçevede, derin karakter çalışmaları türünden beklentileri yüksek tutmak da beyhude. Nihayetinde, Hollywood'daki Ünlüler Bulvarı'nda yıldızı olan bir şeytan tüylü canavarla 'en hakiki' biçimde hasret giderdiğimiz bir buluşma. Edwards, olabildiğince klasik aksiyon sahnelerini tekrarlamamaya özen gösterse de, 'olmazsa olmaz' Golden Gate Köprüsü yine devrede mesela. Evet, bir tanıdıklık hissediyorsunuz ancak bu, seyir keyfini bozmuyor. En azından, Guillermo del Toro'nun, Ishirō Honda ve Ray Harryhausen'a adanmış "Pasifik Savaşı" (Pacific Rim) gibi komplike değil, daha rahat seyrediliyor.

Godzilla hayranları, kalın derisinin kapladığı vücut oranlarını, görünen organlarını, ağır hareketlerini, dövüşlerini ve sinemadaki en tuhaf / çekici kükremesini incelediklerinde, yadırgayabilecekleri unsurla karşılaşmayacaklar. Sadece bu yeni yüzyılda, seyirciyle arasındaki mesafeyi iyice açmış. Bu ilk filmi olsaydı yine fenomen olur muydu? Hiç sanmıyorum.

Görsel etkilerde iki İngiliz şirket, Moving Picture Company ile Double Negative mükemmel iş çıkarmış.

Jeneriklerin bitiminde 'bonus' olmaması Godzilla'nın şanına yakışmamış.

YÖNETMEN GARETH EDWARDS, OLABİLDİĞİNCE KLASİK AKSİYON SAHNELERİNİ TEKRARLAMAMAYA ÖZEN GÖSTERSE DE, 'OLMAZSA OLMAZ' GOLDEN GATE KÖPRÜSÜ DEVREDE.

B E N S T I L L E R

WALTER

MITTY'NİN GİZLİ YAŞAMI

THE SECRET LIFE OF WALTER

MITTY

ŞİMDİ BLU-RAY™ VE DVD'DE!

tiglon

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

© 2014 Twentieth Century Fox Home Entertainment LLC. All Rights Reserved.

DÜŞMAN

ORİJİNAL ADI Enemy

YÖNETMEN Denis Villeneuve

OYUNCULAR Jake Gyllenhaal,

Mélanie Laurent, Sarah Gadon,

Isabella Rossellini, Joshua Peace,

Tim Post

YAPIM 2013 Kanada-İspanya

SÜRE 90 dk.

DAĞITIM Bir Film

**“DÜŞMAN”,
UYARLANDIĞI JOSÉ
SARAMAGO’NUN
HAKKINI VERİR
BİÇİMDE, YÖNETMEN
DENIS VILLENEUVE’ÜN
ÖNCEKİ FİLMLERİNİN
TERSİNE ‘KAPALI’ VE
‘BULANIK’ BİR ESER.**

DENIS VILLENEUVE, İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ DÖNEMİN ÜRETKEN YÖNETMENLERİNDEN BİRİ. ULUSLARARASI çevrelerde dikkat çekmesini ve Kanada’dan Hollywood’a transferini sağlayan “İçimdeki Yangın”ın (Incendies) ardından iki farklı projeyi birden yöneteceğini açıklayan çalışkan yönetmenin bu iki yeni filmi de kısa aralıklarla festivallerimizi ve vizyonlarımızı şenlendiriyorlar. Türkiye galasını DVD platformunda yaptıktan sonra İstanbul Film Festivali’nde de gösterilen “Tutsak” (Prisoners), yoğun aile dramasıyla yoğunlaşmış bir psikolojik gerilimdir. -Tıpkı “İçimdeki Yangın” gibi- izleği, temposu hatta cümlesi baştan tahmin edilebilen, sıradan ama bunun hakkını veren bir film. Yönetmenin aynı dönemde çektiği diğer filmi “Düşman” ise -romanından uyarlandığı büyük yazar José Saramago’nun hakkını verir biçimde- önceki filmleri ne kadar ‘açık’ ise bir o kadar ‘kapalı’; ne kadar ‘berrak’ ise bir o kadar ‘bulanık’ bir eser.

“Düşman”ın başkarakteri Adam Bell, üniversitede tarih dersi veren, yüksek ve kasvetli Toronto silüetinde boğuluyormuş gibi görünen, okul dışındaki zamanını beraber geçirdiği kız arkadaşıyla olan ilişkisini de görünürde tümüyle cinsellik üzerinden kurabilen bir adam. Belki de ders vermek ve sevişmek dışında hayatta yaptığı hiçbir şey yok. İki eylem arasına ürktücü bir biçimde sıkışmış ve bu işte bir tuhafılık olduğunun biraz farkında. Bir gün bir meslektaşına ona “İstenirse Bir Yol Bulunur” isimli bir komedi filmi öneriyor. O güne değin filmlerle ya da herhangi bir sanat dalıyla organik bir ilişkisi olmayan Adam, belki de bir ‘kaçış’ olur umuduyla o akşamki ‘cinsel’ programını iptal ederek bu filmi izlemeye karar veriyor. İzlediği komedi filmi hiç eğlenmeden tüketmek üzereyken filmde rol alan bir figüranın kendisine çok benzediğini -hatta birebir aynı olduğunu- fark

ediyor. Böylece Adam, aynı şehirde ve aynı satır arasında yaşadığı Anthony’yi takip etme ve onunla tanışma kararı alıyor.

İlk aşamada “Düşman”ı kolayca bir “doppelganger” (Türkçe’de tam karşılığı olmayan, yarım karşılığı da ‘tıpatıp benzer’ anlamına gelen bir sözcük) hikayesi olarak etiketlemek ve yakın dönemde festivallerde izleme şansı bulduğumuz “Öteki” (The Double) ve “Ben O Değilim”in bir türevi olarak görmek mümkün. Lakin Villeneuve’ün filmi diğerlerinin aksine her adımda belirginleşmekteyse muğlaklaşmayı, somutlamaktansa soyutlamayı tercih ediyor. Anthony, aslında Adam’ın ‘tıpatıp benzeri’ değil; onun ta kendisi. Adam ve Anthony, aynı bedenini ikiyle çarpılmış ve farklı kişilik tercihleriyle ‘türetilmiş’ halleri... İkisi de, birbirlerinin çok merak ettiği hayatlar yaşıyorlar

ve ikisi de sahip olduklarına karşı aynı türden bir 'kaçma' dürtüsüne sahip. Maddeleşmiş ve kurallara mahkum kalmış dünyada 'aynı kişi' olmanın endişesine bürünerek, bu işte tanrısal bir hata olduğunun farkına varıyorlar. Bu sebeple korkmaya başlıyorlar ve evrene hükmeden 'yüce' doğanın bir dil sürçmesi oldukları gerçeğiyle yüzleşmeye koyuluyorlar. Zira fizik kurallarına göre bu evrende iki 'aynı' kişi aynı anda varolamayacak; ikisinden birinin diğerini 'özgür' bırakması gerekecek. Yani, "Beni bende demen, bende değilim. Bir ben vardır benden içeri". Bir 'ben'in buralardan gitmesi gerekecek.

"Düşman"ın hamurunda anlamı elden geldiğince soyutlaştıran, farklı bakış açılarına açan; hatta anlamı kabul etmeyen, sadece onunla oynayan bir anlatı var. Filmin şıklığının içerisine

sinen derin bir tekinsizlik duygusunun başlıca sebebi bu. Denis Villeneuve, usanmadan, gölgesi uçsuz bucaksız, dikkatlice bakınca bir modern zamanlar canavarı gibi görünen gökdelenleri gösterirken içinde yaşayan insanların bir canavarın midesinde can çektiğini ilan ediyor sanki.

Artık yaşamak çok zor, 'hayat'la cebelleşmek için 'yaşamak'tan farklı yöntemler bulmak gerekiyor belki de Villeneuve'nin evreninde. "Düşman", bu fikri zihnimize kazıyamıyor belki ama, biraz olsun düşündürmeyi ve 'endişelendirmeyi' başarıyor.

Filmin görsel dili hem ürkütücü hem de cazip.

Karakteri bir yama olan Mélanie Laurent'ın oyunculuğu da aynı düzlemde kalıyor.

ANTHONY, ASLINDA ADAM'IN 'TIPATIP BENZERİ' DEĞİL; ONUN TA KENDİSİ. ADAM VE ANTHONY, AYNI BEDENİN İKİYLE ÇARPILMIŞ VE FARKLI KİŞİLİK TERCİHLERİYLE 'TÜRETİLMİŞ' HALLERİ.

FRANK

JON, ŞARKILARINDA KONU EDİNECEK İLGİ ÇEKİCİ ÖYKÜLER ARAYAN, KENDİ ÖZGÜN SESİNİ BULMAYA ÇALIŞIRKEN umutsuzca debelenen, genç, yalnız ve pek de yetenekli sayılamayacak amatör bir müzisyendir. Mucizevi bir tesadüf sonucu, yaşadığı küçük, gözden ırak kasabaya gelen Soronprfs grubundan klavyeci olarak turnelerine katılma daveti alır ve bu teklifi hiç düşünmeden kabul eder. Ne var ki grup turneye çıkmak yerine, İrlanda taşrasında bir eve kapanır ve ne zaman tamamlanacağı belli olmayan bir albüm üzerinde çalışmaya başlar. Bu süreçte Jon hem grubun tuhaf ve karizmatik lideri Frank'in gözüne girmeye hem de grubun birbirinden tuhaf üyelerine kendini kabul ettirmeye çalışacaktır. Yaşadığı macerayı Twitter üzerinden adım adım dünyaya duyuran Jon, zaman içinde hatırı sayılır bir takipçi kitlesi edinir, hatta grubun Teksas'taki bir festivale çağrılmasını bile sağlar...

2013'te İstanbul Film Festivali'nde Altın Lale kazanan "Ne Yaptın Richard?"'in (What Richard Did) İrlandalı yönetmeni Lenny Abrahamson'ın yeni filmi "Frank", absürd bir mizahla son derece dramatik bir ton arasında gidip gelen bir yapımdır. Müzikal kalıplara sığmayan nevi şahsına münhasır bir grubun hikayesini anlatan filme adını veren Frank karakteri, 1970'li yılların sonunda The Freshies adlı grupta yer alan İngiliz müzisyen Chris Sievey'nin 80'lerde yarattığı ve uzun yıllar hem sahne şovlarında hem de radyo programlarında canlandırdığı 'Frank Sidebottom' personasını temel alıyor.

Filmin ortak senaristlerinden gazeteci Jon Ronson ise, zamanında Sievey'nin grubuna kısa bir süre -tıpkı Jon gibi klavyeci olarak- eşlik etmiş. 2010 yılında hayatını kaybeden Sievey'nin yarattığı karakter, her daim kafasındaki devasa maskeyle sahne alan, kendi zaaflarından ve eksikliklerinden bihaber, saf ve iyimser bir adam olarak tanımlanıyor. Filmdeki Frank de akli dengesi yerinde olmamasına rağmen tuhaf bir cazibeye sahip, insanları etrafında toplamayı başaran, depresyonla deha arasında gidip gelen bir müzisyen. Grup

üyelerinin kapandıkları evde başlarından geçen saçma sapan olaylar sırasında ani yaratıcılık patlamalarıyla ortaya çıkardığı bestelerin müzikal sadeliğine ve gündelik hayatın en ufak detaylarından beslenen şarkı sözlerine bakılırsa, Frank'in bir bakıma Jon'un kendi ulaşmaya çalıştığı yaratıcılığın kişileştiği bir tür rol modeli olduğunu söyleyebiliriz. Jon'un Frank'e duyduğu kayıtsız şartsız hayranlığı ya da gruba katılma sürecinin gerçeküstülüğünü de bu resme eklersek, esasında filmin bütün öyküsünü Jon'un hayal gücünün ürünü, bir tür fantezi olarak okumak bile mümkün.

Filmin odak noktasında Domhnall Gleeson'ın canlandırdığı Jon yer alsa da, Michael Fassbender için ayrı bir parantez açmamız gerekiyor. Yetenekli oyuncu bütün film boyunca onu gülünç bir çizgi roman karakterine dönüştüren kocaman plastik bir kafayla gezinmesine rağmen gerek sesini kullanma biçimiyle, gerek vücut diliyle Frank'e inanılmaz bir duygusal derinlik katmayı başarıyor. Filmin en çekici yönü de, Don'la birlikte izleyicinin de yavaş yavaş keşfettiği Frank'in karmaşık kişiliği ve gizemli geçmişi.

"Frank" in yüzeyde görülen absürd mizahının altında yalnızlık, yabancılaşma, tutunamama temaları etrafında gezinen oldukça dokunaklı bir öykü yatıyor. Kocaman bir kafanın ardında kendini dünyadan saklarken içten içe dünya tarafından kabullenilme arzusuyla yanıp tutuşan Frank elbette, kimsenin dikkatini çekemeyen Jon'un yalnızlığını, onaylanma gereksinimini, ailesiyle yaşadığı küçük kasabada ve çalıştığı sıkıcı şirkette hissettiği muazzam boşluğu aynalıyor.

Birbirinden farklı görünen ama özünde aynı dertten mustarip bu iki ana karakteriyle "Frank", bu dünyada kendini hiçbir yere ait hissedemeyenler için ufak bir sığınak.

Stephen Rennicks'in imzasını taşıyan müziklerin filmin atmosferini kurmada katkısı büyük.

Öykünün temelini oluşturan 'maske' metaforunu banal bulursanız filmin içine girmekte zorlanabilirsiniz.

YÖNETMEN Lenny Abrahamson
ÖYUNCULAR Domhnall Gleeson, Michael Fassbender, Maggie Gyllenhaal, Scoot McNairy, Carla Azar, François Civil
YAPIM 2014 İngiltere-İrlanda
SÜRE 95 dk.
DAĞITIM M3 (Bir Film)

"FRANK" IN YÜZEYDE GÖRÜLEN ABSÜRD MİZAHININ ALTINDA YALNIZLIK, YABANCILAŞMA, TUTUNAMAMA TEMALARI ETRAFINDA GEZİLEN DOKUNAKLI BİR ÖYKÜ YATIYOR.

OCAK AYININ İKİ YÜZÜ

ORİJİNAL ADI The Two
Faces Of January

YÖNETMEN Hossein Amini

UYUNCULAR Viggo Mortensen,

Kirsten Dunst, Oscar Isaac,

David Warshofsky, Daisy Bevan,

Yiğit Özşener

YAPIM 2014 ABD-İngiltere-Fransa

SÜRE 96 dk.

DAĞITIM Pinema (MGBeyond)

**PATRICIA
HIGHSMITH'İN
1960'LARDA GEÇEN
ROMANI, HOSSEIN
AMINI'YE ATİNA-GİRİT-
İSTANBUL'UN FAZLA
DEĞİŞMEMİŞ
ÇEHRELERİNE GİTME
FIRSATI VERİYOR.**

POLİSİYEYE BAMBAŞKA BİR DERİNLİK VE KARANLIK KATAN PATRICIA HIGHSMITH'İN ROMANLARINDAN BİR TANESİ DAHA beyazperdeye itinalı bir şekilde uyarlanıyor. Senarist Hossein Amini, hem senaryoyu kaleme almış hem de ilk kez yönetmenliğe adımını atmış. Bir ilk film olarak gayet temiz bir iş var karşımızda, zaman zaman Amini'nin -amiyane tabirle- 'kastığını' hissettirse de...

"Ocak Ayının İki Yüzü" Atina'da, Akropolis'te başlayan ve İstanbul'da son bulan bir gerilim. Kahramanlarımız, parıltılı hayatlarıyla göz kamaştırıcı bir çift olan Chester (Viggo Mortensen) ve Colette (Kirsten Dunst) çiftiyle, çevirdiği ufak tefek uçkağıtlarla Atina'da rehberlik yapan Rydal (Oscar Isaac). Rydal, babası yaşındaki Chester'ı ve genç karısı Colette'i ilk gördüğü andan itibaren etkileniyor. Başlangıçta bu etkilenmenin kime ve neden olduğu konusunda muallak bir durum oluşuyor: Chester'a ödipal ve eşcinsel bir sempati mi? Kendi yaşlarındaki Colette'in güzelliği mi? Yoksa memleketlisi bu iki Amerikalı'nın güvenini kazanıp paralarını çalmak mı? Bu üç olasılığı da aynı anda düşündüren, Rydal'ın tavrı şüphesiz. Rydal, bir Amerikalı'dan daha çok bir Yunan'a benziyor. Gey porno dergilerinden fırlamış gibi; çarpıcı yakışıklılığıyla ve tabii poker suratıyla rengini belli etmiyor başlangıçta. Ama hikaye ilerledikçe, gözünü Chester'ın para dolu olduğunu tahmin ettiği valizinden ve tabii Colette'in güzelliğinden ayıramadığını fark ediyoruz.

Chester'ın aslında görüldüğü gibi sağlam bir karaktere sahip olmadığını ise peşine takılıp izini süren özel dedektif sayesinde anlıyoruz. Sahte hisse senetleriyle binlerce dolarlık bir dolandırıcılığa imza atan Chester, dedektifle çıkan kavgada kaza eseri onun ölümüne yol açınca, karşısında Rydal'ı buluyor. Maceraya

susamış Rydal, Chester'ın tecrübeli gözlerinden saklayamadığı gizli arzularının peşine düşüyor ve kısa sürede gazetelere resimleri düşen Amerikalı çiftin ülkeden çıkması için karanlık bağlantılarını devreye sokuyor. Atina'dan Girit'e, oradan da İstanbul'a uzanan bu kaçış, karakterlerin farklı yüzlerini ortaya koyan bir maceraya dönüşüyor.

"Yetenekli Bay Ripley" için beş roman kaleme alan Patricia Highsmith'in Rydal'ı; ilk bakışta Ripley'yi hatırlatıyor. Fakat "Ocak Ayının İki Yüzü", yazarın Ripley serisi kadar başarılı eserleri arasında yer almıyor. Ocak ayı, yani 'January', adını geçmişe ve geleceğe bakan Janus adlı eski Roma tanrısından alıyor. Janus geçmiş, gelecek, dönüşüm tanrısı. Rydal ve Chester da Janus'un iki yüzüne benziyor; Chester geçmişe, Rydal ise geleceğe bakıyor.

Babasına küsen, cenazesine gitmeyen Rydal, çevirdiği ufak tefek dolaplarla Chester'in gençliğini ve çömezliğini hatırlatıyor. Belki bir gün Chester gibi büyük oynayıp şeytanın bacağına kıracak.

1960'larda geçen roman, Amini'ye Atina-Girit-İstanbul'un fazla değişmemiş çehrelerinde dönemin havasını yakalama şansı veriyor. Öte yandan başrolü paylaşan üç oyuncunun da filme katkısı büyük. Viggo Mortensen David Cronenberg'ün "Şiddetin Tarihçesi" (A History Of Violence) ve "Şark Vaatleri"ndeki (Eastern Promises) karakterlerini hatırlatan (tabii çok daha naif bir kötüyü canlandırıyor) Chester'da elinden geleni yapıyor. Kirsten Dunst ise Colette ile sanki gençliğine veda ediyor, olgun kadın rolleri artık onu bekliyor. Oscar Isaac ise tartışmasız filme damgasını vuruyor. Hossein

Amini'nin senaristi olduğu "Sürücü"den (Drive) beri isabetli tercihlerle parlayan Isaac, her rolün adamı olabilecek bir potansiyeli özellikle yüzünde taşıyor. Onun sayesinde Rydal'ın bir tarafı hep karanlık kalıyor. Gerçekten de üniversite okudu mu? Babası ona çok mu kötü davrandı? Colette'e âşık oldu mu? Chester'ı babası yerine koydu mu ya da başından beri ondan nefret mi etti? Tüm bunlar filmde belirsizliğini koruyor, kesin bir karara varmak zor.

Ama belki de bu belirsizlik sayesinde şüphe etmeden duramıyoruz...

Hossein Amini bazı eleştirmenlere göre fazla 'steril' bir film çekmiş olsa da, özenli ve iyi bir başlangıç.

1960'ların İstanbul'u her zamanki gibi fazla 'doğu' resmedilmiş...

USTA AKTÖR VIGGO MORTENSEN, "ŞİDDETİN TARİHÇESİ" VE "ŞARK VAATLERİ"NDEKİ KARAKTERLERİNİ HATIRLATAN CHESTER'DA ELİNDEN GELENİ YAPIYOR.

SENİNLE YAŞIYORUM

BELGESEL KÖKENLİ İSKOÇ YÖNETMEN KEVIN MACDONALD, DAHA ZİYADE BAŞROLÜNDEKİ FOREST WHITAKER'A OSCAR başta olmak üzere bir çuval dolusu ödül getirmesiyle maruf kısmi Idi Amin biyografisi "İskoçya'nın Son Kralı"ndan (The Last King Of Scotland, 2006) beridir daldan dala konmaya, türler arasında gezinmeye devam ediyor. Tarihi aksiyondan politik gerilime kayan bir yelpazede kurmaca yapımlara imza atan yönetmen arada daha kişisel projelere, özellikle de ilk göz ağrısı belgesele zaman ayırmayı da ihmal etmiyor. Bir nevi Mike Figgis ya da Gus Van Sant sendromu söz konusu anlayacağımız.

Asıl dikkat çekici fakat pek de şaşırtıcı olmayan nokta ise Macdonald'ın şimdiye dek inişli çıkışlı bir seyir izleyen kariyerindeki zirve anlarının her daim belgesel yapımlara denk geliyor oluşu. Oscar ödüllü "One Day In September"dan (1999) "A Brief History Of Errol Morris"e (2000) "Touching The Void"dan (2003) "My Enemy's Enemy"ye (2007) "Life In A Day"den (2011) "Marley"e (2012) hemen tüm belgesel çalışmalarında gayet çarpıcı işler ortaya çıkaran yönetmen Hollywood yıldızlarıyla süslü, nispeten geniş bütçeli kurmaca öyküler mevzubahis olunca aynı düzeyi tutturamıyor.

Macdonald'ın son filmi "Seninle Yaşıyorum" kabaca 'apokaliptik gençlik romansı' şeklinde tanımlanabilecek yapıyla kulağa bir hayli tuhaf geliyor ve beklentilerimizi hangi yönde şekillendirmemiz gerektiği hususunda pek bir ipucu vermiyor aslında. Öykü itibarıyla bir kutupta "Açlık Oyunları" (The Hunger Games) ve "Alacakaranlık" (Twilight) serileri dururken, karşı kutupta "Yol" (The Road, 2009), "Son Umut" (Children Of Men, 2006) ve "28 Hafta Sonra" (28 Weeks Later, 2007) gibi yapımların temsil ettiği kıyamet sonrası filmleri türü yer alıyor. Bu haliyle garip bir cazibeye sahip olduğu söylenebilecek filmin tam da aynı sebepten oldukça çelişkili bir hava barındırışı da gözden kaçmıyor. Nitekim "Seninle Yaşıyorum" ne biri olabiliyor, ne de diğeri; gençlik filmleri alt türü için fazla karanlık, kıyamet öyküleri içinse lüzumsuz derecede romantik ve naif kalıyor.

Macdonald'ın belgesele yakın duran, tavizsiz bir anlatıma meylettği anlarda film şaşırttığı ölçüde karakter de kazanıyor ve nispeten tutarlı bir yapıya bürünüyor. Şiddet mefhumunu (özellikle de çocuklara yönelik düzeyde) istismar boyutuna vurdurmadan fakat aynı zamanda gözünü budaktan sakınmaksızın, ana akıma mensup filmlerin itinayla kaçındığı bir gerçeklik ve akliselime dayanarak ele alışı ise neredeyse şok edici. Ancak işte hepsi o kadar; başka dişe dokunur bir lakırdı çıkmıyor filmde.

Bir noktadan itibaren iki yeni yetmenin aşkına odaklanıyor "Seninle Yaşıyorum" ve rotasını tamamen şaşırtıyor. Başkarakter Daisy yaşadıklarından olgunlaşmış bir birey olarak çıkarken, onu ayakta tutan neredeyse tek etmen Eddie'ye duyduğu aşk oluyor; ki bu açıdan film türün kalıplarından bir adım bile uzaklaşmaya tenezzül etmiyor. Savaş, kıyamet ya da enstet gibi olgular hikayenin ilerlemesine hizmet etmek dışında bir işlev taşımazken, hiç olmazsa ordunun rolü ve konumu üzerinden üstünkörü de olsa kimi sosyal yargılara yer verilseydi diyorsunuz; nafiye, film o sulara parmağının ucunu bile sokmayıp romantizm bataklığında boğulmayı tercih ediyor. Bir "Alacakaranlık" seviyesine düşülmüyorsa şayet, bunda Macdonald'ın ele aldığı mevzuya ciddiyetle yaklaşmasının ve bir parça talihin payı büyük.

Yakın dönem birkaç Wim Wenders filmindeki çalışmalarıyla ismini duyuran Alman görüntü yönetmeni Franz Lustig'in "Seninle Yaşıyorum" a aslında olduğundan misli misli daha fazla değer atfetmenizi bile sağlayabilecek enfes işçiliği ise filmin defo barındırmayan ender unsurlarından biri olarak hafızamıza kazınıyor. Tabii bir de Jon Hopkins, Amanda Palmer, Daughter, Natasha Khan (nam-ı diğer Bat For Lashes) gibi isimlerden müteşekkil soundtrack...

Ronan kişe bir rolde bile gitgide daha da iyi bir oyuncuya dönüşeceğinin sinyallerini verebiliyor.

Görsel ve işitsel unsurlardaki kimi zaman aşırıya kaçan stilize denemeler.

ORJİNAL ADI How I Live Now
YÖNETMEN Kevin Macdonald
OYUNCULAR Saoirse Ronan, George MacKay, Tom Holland, Harley Bird, Anna Chancellor
YAPIM 2013 İngiltere
SÜRE 101 dk.
DAĞITIM M3 (Filma)

KEVIN MACDONALD'IN YÖNETTİĞİ "SENİNLE YAŞIYORUM" BİR NOKTADAN İTİBAREN İKİ YENİ YETMENİN AŞKINA ODAKLANIYOR VE ROTASINI TAMAMEN ŞAŞIRIYOR.

UZAY KUVVETLERİ: UK-2911

★★
YÖNETMEN Michael Şahin Derin
SESLENDİRENLER Çetin Yeltekin,
Rıza Gülmez, Gamze Demir
YAPIM 2014 Türkiye
SÜRE 90 dk.
DAĞITIM Pinema (Animaj Film)

**İLK 3D
ANIMASYONUMUZ
“UZAY KUVVETLERİ
UK-2911” KOMEDİ
DEĞİLSE DE, SÜREKLİ
KOKOREÇTEN SÖZ
EDEREK, UZAYA ÇIKMIŞ
TÜRKİYELİ ESPRİLERİNİ
HİÇ EKSİK ETMİYOR.**

TURİST ÖMER'DEN BERİ HERHALDE, TÜRKLERİN UZAYA ÇIKMASI MİZAHIN ALANINA GİRER OLDU. CEM YILMAZ'IN 90'LARDAKİ gösterileri ve yine o yıllarda bolca çizilen karikatürler bunu neredeyse kendi içinde bir dala dönüştürdü. Hem bizim buralı olmanın özelliklerine ve sohbetlerine sahip olan, hem de çok yüksek bir teknolojiyle karşı karşıya, bırak Dünya'yı Evren'e hakim karakterlerin ikilemi yetiyor da artıyordu. Türklerin uzaya çıkması belki de çok inanılmaz bir hayal gibi görüldüğünden, komediye bir çeşit hayret eşlik ediyordu.

Daha vizyona girmeden “Türk sinema tarihinde bir ilk” olarak tanıtılan “Uzay Kuvvetleri UK-2911” de bir yerde bu hayretten besleniyor. Komedi filmi değilse de, kokoreçten sürekli söz etmek gibi, uzaya çıkmış Türkiyeli esprilerini hiç eksik etmiyor. ‘İlk üç boyutlu animasyon filmi’ olmasının bu ‘ilk’te bir payı var mutlaka ama konusu da filmin ulusal tarihin bir parçası olarak işaretlenmesini sağlamaya çalışıyor gibi. Çünkü Türkiye gemisi, 2911 yılında, dünyayı ve insanlığı kurtarmak gibi bir görevi tamamlamaya çalışıyor.

Geminin adının Savarona olması gibi ayrıntıları da buna eklemeli. Özetle, Savarona gemisi, uzaklarda bir yerde ‘gaz ve partikül örnekleri’ toplamak üzere yola çıkıyor çıkmasına, ama nasıl olduğunu anlamadan kendisini çatışmanın ortasında buluyor. Bir kara delikten geçmiş olmaları muhtemel, söylenene göre. Küçük bir uzay gemisi Savarona, birden devasa silahları olan düşmanla karşılaşınca, ne yapacağını şaşırıyor. Sadece esprileri değil ama, birkaç kişilik mürettebatı olan küçücük bir gemi değilmiş gibi efelenmeyi de ihmal etmiyorlar, yani kendimize ait olduğunu düşünmeyi sevdiğimiz özellikleri de. Ya da kaptan fikirlerini söyleyen personeli azarlamaktan da geri durmuyor, yani belki üstüne bile düşünülmemiş

ama fazlasıyla alışılmış yönetme anlayışından esintiler de var.

Gittikleri yer, uzayın epey uzak bir bölgesi. Gidilebildiğini göstermesi bile Savarona'nın, oranın kötü adamlarına ilham vermesine sebep oluyor. Onların kehanetine göre, gelen varsa gitmek mümkün çünkü. Hem de kötü adamların niyeti Dünya'yı da köleleştirmek, tam olarak neden olduğu anlaşılmırsa da. Gezegendeki direniş de var, böylece hikayelerin gereği olduğundan, zaten kehanet ve Dünya düşkünlüğü ile ilgili bilgileri onlardan öğreniyoruz. Böylece, uzaya çıkan Türkler komedisi ile, Dünya'ya kötülük etmek isteyen uzaylılar ve onların gezegeninde baskılar görenler arasındaki iyi-kötü çatışmasının bir araya geldiği bir bilimkurgu ortaya çıkıyor.

Tür olarak bilimkurgu dense de, bu kolay bir

tür değil elbette. Fazla basit, artık çocuklar için yapılan animasyonlar için bile çok tek yönlü olan çatışması, filmi iyi bir bilimkurgu olmaktan alıkoyuyor.

Animasyon boyutu ise, yine sinemamızda örneğine pek rastlanmadığı için belli bir kıymete sahip olabilir. Ama eski bilgisayar oyunlarını andıran, robotsu hareket eden karakterleri, hakikaten epey zayıf. Gelecekte söz edilse de, bugünün teknolojisine bile uzak görünüyor. Üstelik, yönetmen Şahin Derun'un, Hollywood'da yıllarca görsel efekt uzmanı olarak çalışması, "Matrix"ten (The Matrix) "Uzay Yolu"na (Star Trek) kadar birçok işte imzası olması, bunu değiştirmeye yetmemiş demek.

Tabii bütün zayıflığına rağmen şöyle enteresan bir yanı var. Bu üç boyutlu, stop-

motion tekniğiyle yapılan animasyon teknolojinin ABD dışında bir yerde olmadığı, bu bakımdan da ABD dışı bir ilk olduğu söyleniyor. Tek sebebi bu olmasa da, uzay deyince daha çok Amerikan gemilerinin akla gelmesine, hadi bu biraz daha gerçeğe yakın, ama neredeyse her 'uzaylı saldırısı' tehdidinde Amerikalıların karşı koymasına da seyirci alışık.

Bu kez Dünya'yı ve bütün insanlığı kurtaranın Türkiyeliler olması, filmin bu kuşağın "Dünyayı Kurtaran Adam"ı sayılmasına sebep olabilir. Onun tekme tokat uzaylı dövüşü vardı, bunun kokoreçi.

Eğer bu teknolojinin önünü açarsa, daha iyi örneklerini izlemeye başlayabiliriz

Kokoreç muhabbeti adeta bir reklam gibi film boyunca tekrarlanıyor.

**DÜNYA'YI VE BÜTÜN
İNSANLIĞI
KURTARANIN
TÜRKİYELİLER OLMASI,
FİLMİN BU KUŞAĞIN
"DÜNYAYI KURTARAN
ADAM" I SAYILMASINA
SEBEP OLABİLİR. NE DE
OLSA KOKOREÇ VAR.**

YASAK BÖLGE

ORİJİNAL ADI Brick Mansions
YÖNETMEN Camille Delamarre

OYUNCULAR Paul Walker,
David Belle, RZA, Gouchy Boy,
Catalina Denis, Ayisha Issa

YAPIM 2014 Fransa-Kanada

SÜRE 90 dk.

DAĞITIM UIP (TMC)

**LUC BESSON'UN SERİ ÜRETİM
SENARYOLARI HIÇ
DURMAKSIZIN ÜZERİMİZE
ÜZERİMİZE GELMEYE
DEVAM EDİYOR.**

DAHA "SON ÜÇ GÜN" (3 DAYS TO KILL) ADLI LUC BESSON SENARYOSUNUN ETKİSİNİ ÜZERİMİZDEN ATAMAMIŞKEN BİR yenisiyle daha karşı karşıya kaldık! Evet, Besson'un kariyeri artık üç-beş günde yazılmış gibi duran senaryolardan oluşuyor. Bu özensizlik, yazdığı senaryoların yapımcılığını da kendisinin üstlenmesinden geliyor olmalı...

"Yasak Bölge" de Besson'un tıpkı 2004'te yine eski bir senaryosunu Amerikanlaştırdığı "Taksi" (Taxi) filmindeki gibi, bu sefer 2004'te yazdığı bir diğer senaryosunu Amerikanlaştırdığı bir 'yeniden çevrim'... "Banlieue 13" geleceğin Paris'inde geçen John Carpenter'ın "New York'tan Kaçış" (Escape From New York) filminden kırma bir hikayeye sahipti. Seçkinlerle alt tabakanın bir duvarla ayrıldığı ortamda bir gizli polis Damien, sefil halkın bir arada yaşamaya zorlandığı banliyölere girip bir bombayı etkisiz hale getirmeye çalışıyordu. Filmin dikkat çeken tarafı, banliyönün içinde Damien'a yardım eden, kapı pencerele tutunarak atlaya zıplaya binalara tırmanan David Belle adlı aksiyon oyuncusuydu.

Belle rolünü bu 'yeniden çevrim'de de tekrarlıyor. Detroit'in duvarlarla çevrili 'suçlular bölgesi'nin kentsel dönüşümü (!) için belediye başkanının toptan bir çözümü vardır. Gizli polisimiz Damien bilmeden bu amaçla kullanılacaktır. En büyük desteği de içerdeki Lino'dan alır.

Olaylar en zayıf bağlantılarla bağlanmış. Sanki ilk akla gelen çözümler üzerinden gidilip daha mantıklı çözümler üzerine hiç kafa yorulmamış. Mesela Damien, polis olduğunu Lino'dan saklayarak düzmece bir mahkum transferiyle bağlantı kuruyor ki gerek bile yok! Filmin kötü adamı Tremaine bombanın patlamasına 48 dakika kala karşısına sürpriz bir şekilde gelen Damien aracılığıyla belediye başkanından fidye istiyor. Sanki Damien'ın gelmesini bekliyormuş gibi! Bunun gibi zırvalarla dolu bir senaryo...

Elim bir kazayla hayata veda eden Paul Walker'ı daha iyi filmlerde görebilseydik keşke...

Bir anda bütün suçluların aklanıp ortalığı mutlu çocuk filmlerine döndüren uyduruk finali...

Altyazı

MAYIS 2014

Onur Ünlü'den İtirazım Var

Sinemada Devlet Desteği ve Sansür

Terry Gilliam'ın Distopyaları

David Harvey ile İzliyorum

• HEDİYE AFIŞ: SIFIR TEORİSİ

www.altyazi.net

İKSİR

YÖNETMEN Birkan Uz

UYUNCULAR Keremcem,

Seda Güven, Cansu Tosun,

Oğuz Oktay, Bülent Şakrak

YAPIM 2014 Türkiye

SÜRE 85 dk.

DAĞITIM Tiglon (Siyah Martı)

GERÇEK OYUNCULARLA ÇİZGİ
KARAKTERLERİ BULUŞTURAN
"İKSİR"İN ESPRİLERİ NE YAZIK
Kİ 0-6 YAŞ GRUBU SEVİYESİNİN
ÜZERİNE ÇIKAMIYOR.

BUNDAN 63 YIL ÖNCE BİNBİR EMEKLE HAZIRLANAN ANCAK BANYO İŞLEMLERİ İÇİN AMERİKA'DAKİ MGM STÜDYOLARINA gönderilen tüm negatifleri kaybolan "Evvel Zaman İçinde" (1951) adlı ilk uzun metraj çizgi filmimizden sonra Türk sineması animasyona pek yüz vermedi. 1960'lardaki kısa animasyonlar, 70'lerdeki reklam filmleri, 80'lerde Derviş Pasin-Ateş Benice'nin TV'ye yaptıkları işler dışında bu alan bakir kaldı diyebiliriz.

Bilgisayar animasyonunun 'çizim' işini kolaylaştırmasıyla bizde de hareketlenmeler başladı. "Allah'ın Sadık Kulu: Barla"nın (2011) gişeyi sallaması da bunda etkili olmuştur muhakkak. Uzun bir zaman zarfında hazırlanan "İksir", tesadüf eseri bir başka yerli animasyonla; "Uzay Kuvvetleri: UK-2911"le aynı hafta vizyona giriyor. Hemen belirtelim, "İksir" teknik ve içerik anlamda "UK-2911"den bir gömlek üstün. Ayrıca gerçek oyuncularla çizgi karakterleri buluşturan bir film "İksir", tamamen animasyon değil.

Film, anne-babalarını kaybettikten sonra dedeleri tarafından büyütülen Kerem ile Buse'nin

başından geçenleri anlatıyor. Yıllardır küs olan iki kardeş, dedelerinin çağrısı üzerine çiftliğe gelir. Oysa dedenin amacı onları başbaşa bırakıp barışmalarını sağlamaktır. Bu arada dedenin kendi keşfi olan; hayvanlarla konuşabilme ve onlara hükmedebilme yeteneği sağlayan iksir sayesinde fantastik ve komik gelişmeler yaşanır.

Çocukların pek sevdiği şarkıcı Keremcem'i başrole yerleştiren film, teknik anlamda pek çok sorunu halletmiş olsa da ne yazık ki 'ecnebi' örnekleri yanında 'basit' kalmaktan kurtulamıyor. Mesela Disney'in, Pixar'ın animasyonlarının küçük seyircinin zekasını hafife almayarak, yetişkinlerin dahi ayıla-bayıla izlediği yapıtlara imza atması, keşke örnek olabilseymiş! Filmdeki karakterler, yapılan espriler ne yazık ki 0-6 yaş grubu seviyesinin üzerine pek çıkamıyor.

Çok fırın ekmek yenmesi gerekse de, Türk sinemasının animasyona ısınması açısından takdire değer bir çaba.

1945'te Gene Kelly ile Miki Fare'nin dans ettikleri sahneye denenmiş tekniğin bizim için yeni olması.

Sadibey.com

"Sinemacılık ve filmcilik yararına
bağımsız iletişim platformu"

006 KAÇIŞ

YÖNETMENLER Sefa Özçelik,
Ferhat Alpözen

OYUNCULAR Mehmet Emin Eren,
Furat Emir, Serdar Tuğrul,
Zelal Sevda Gündüz

YAPIM 2013 Türkiye
SÜRE 85 dk.

DAĞITIM Özen Film (Cinemed)

**BİRCOK SAHNEDE KENDİNİ
GÖSTEREN DEVAMLILIK
HATALARI VE SIKINTILI
IŞIK KULLANIMI, FİLMİN
KUSURLARINDAN BAZILARI.**

ANKARA, SİNEMADA SON BİRKAÇ YILDIR OLDUKÇA POPÜLER BİR ŞEHİR HALİNE GİLDİ. BUNDA "BEHZAT Ç."NİN FAZLASIYLA etkisi oldu desek yanlış bir tanımlama olmaz. Ankara'nın konuşma ağzından, günlük pratiklerine kadar birçok davranış biçimi İstanbul'un da jargonuna yerleşti. Bu kendiliğinden ortaya çıkan Ankara argosu, hiç beklenmedik yerlerde karşımıza çıkabiliyor. Günümüzde birçok film ve dizide, hatta magazin programlarında bile bu argonun yansımalarını görmek mümkün... "006 Kaçış", Ankara'dan İstanbul'a çalışmak ve bir hayat kurmak için gelen iki kafadarın uyum sorunları üzerine odaklanıyor. Kısa bir süre kaldıkları bu şehir, onlara birkaç gömlek büyük geliyor. Hiçbir işte dikiş tutturamayan iki kuzen, bir günde aldıkları kararlar Ankara'nın yolunu tutuyorlar. Film bu noktada tam anlamıyla çuvallıyor. Gezi Parkı Direnişi'ne yapılan kaba saba göndermeden tutun da, günümüz politikacılarının düştüğü durumları, anlamsız ve alakasız yerlerde bir mizah malzemesi olarak kullanma çabasına, oradan

'piston indi' espirisinin bayat bir kopyasına ve daha birçok demode komedi unsuruna yapılan göndermelerle dolu. Filmde neden bulunduğu tam anlamıyla çözülemeyen bir de Ankaralı minibüsçü ve onun muavini var. Neye hizmet ettiği anlaşılamayan bu karakterin zaman zaman görünmesi ve günümüz sokak argosuna bile rahmet okutacak kabalıktaki espirileri, adeta ters köşeye yatırıyor bizleri. Filmin kusurları sadece anlatmaya çalıştığı bu garip hikayeye de sınırlı değil. Birçok sahnede kendini gösteren devamlılık hataları ve sıkıntılı ışık kullanımı, filmi adeta yerel bir kanalın parodisine dönüştürüyor. Filmin çıkış noktası bir yapımcıya sunulan senaryoyla başlıyor ama film boyunca senaryonun yakınından bile geçilmiyor.

Film yapımcısı olarak karşımıza çıkan Latif Doğan'ın naifliği bile ana karakterlerden iyi.

"Kardeş Payı" dizisinden esinlenen hızlandırma tekniğinin burada da olur olmaz kullanımı...

DÜŞMAN

GODZILLA

OCAK AYININ İKİ YÜZÜ

SENİNLE YAŞIYORUM

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	OLKAN ÖZYURT	BURÇİN S. YALÇIN
006 KAÇIŞ	★						
DÜŞMAN		★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★★
FRANK					★★★★		
GODZILLA	★★	★★★★		★★	★★		★★
İKSİR		★		★	★		
OCAK AYININ İKİ YÜZÜ		★★★★		★★★★	★★★★		
SENİNLE YAŞIYORUM					★★★★		
UZAY KUVVETLERİ: UK-2911		★		★	★	★★	
YASAK BÖLGE				★	★★		
10. KÖY TEYATORA					★		
ANORMAL AKTİVİTE		★★					
BENSİZ					★★	★	
DÜŞ VE GERÇEK	★★	★★★★			★★	★★★★	
FINDIK İŞİ		★★		★★★★			
GÖRÜNMEYEN KADIN		★★★★		★★★★	★★★★		★★
KARINCA KAPANI		★★		★★	★★		
KÖTÜ KOMŞULAR		★★★★★			★★		★★
ÖTEKİ KADIN	★★			★★	★★		★★
PANZEHİR	★★				★★	★★	★★
SABOTAJ	★★★★			★★		★★★★	★★★★
SON ÜÇ GÜN	★★	★★		★★			★★★★
UMUDUN PEŞİNDE	★★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★		★★
VİRÜS	★★	★★★★					
47 RONIN	★★★★	★★★★	★★	★★		★★★★	★★
SONA DOĞRU	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★

PAN'IN LABİRENTİ

Guillermo del Toro isminin hafızalardan bir an olsun silinmesine izin vermeyecek “Pan’ın Labirenti” (**El Laberinto Del Fauno, 2006**), fantastiğin gerçekliğe bu denli tutunduğu başka bir film görmediğimizi de hesaba katarsak, sinema sanatında **yeni bir ‘tür’ yaratıyor** diyebiliriz rahatlıkla. Sinema sanatının ‘yaratıcılık’ denen olguyu nereye kadar kullanabileceği üzerine merakımızı da gideriyor bu muhteşem film. Bu yapıtı görünen hikayesi içinde değerlendirebileceğimiz gibi, bugüne göndermelerle hayat bulan bir alegori olarak da değerlendirebiliriz.

GUILLERMO DEL TORO, MEXİKA’NIN BAĞRINDAN KOPUP GELEN AMA DÜNYA SINEMASININ SON DÖNEMLERİNE YÖN VEREN SINEMACILARIN BAŞINDA GELİYOR. YEDİNCİ SANATIN GİDİŞATI KONUSUNDA ‘UMUT AŞILAYAN’ YÖNETMEN, SIRANIN ÖTELERİNDE GEZİLEN GÖRSEL DİNAMİKLERİ VE ÖYKÜLEME KONUSUNDAKİ ÜSTÜN yeteneğiyle öne çıkıyor daha çok. ‘Sıradan’ olabilecek bir hikayeye yaklaşımındaki ‘özgünlük’, onu çağdaşları arasında ayrı bir yere koyuyor doğal olarak.

“Pan’ın Labirenti” (El Laberinto Del Fauno), Guillermo Del Toro sinemasının en ‘orijinal’ çalışması, bunu tartışmaya gerek yok! Hikayeyi neredeyse tepe taklak eden, seyirciyle adeta bir kedi-fare oyunu oynayan yönetmen, yumuşak tonlarına karşın sertliğiyle de öne çıkan bir film ortaya koyuyor. İşin özü, bizi ters köşeye yatırma konusunda son derece başarılı bir iş çıkarıyor Del Toro.

Faşizm olgusunu düşük ölçekte ama en ‘sert’ haliyle beyazperdeye taşıyan film, bir yandan da fantastik sinemanın temel argümanlarını alıp onu farklı bir model içinde eritmeyi deniyor (aslında denemiyor, yapıyor). Önceden algılananın (tümüyle fantastik bir film, bir masal) ‘yanlış’ olduğunu özellikle vurgulamak istercesine, filmin başlarında alabildiğine sert bir öldürme sahnesiyle bizi kendimize getiren Del Toro, böylece sonraki dakikalarda göreceğimiz konusunda bizi adeta

uyarıyor.

Karanlık bir atmosferle vücut bulan öyküde, küçük bir kızın alabildiğine can yakıcı gerçeklerden kaçarcasına tutunduğu masalsi bir dünyayla kapımız çalınırken, acımasız gerçeklerin ağırlığı da bütün gücüyle üzerimize basıyor. Her iki dünyanın ortak yanı ise iyilik/güzellik kavramlarının çoğu zaman anlamını yitirmesi ve küçük kızın hayatını her açıdan darmadağın eden bir ‘keskinlik’le hayat bulmaları. Bu durum, izleyici olarak bizleri de şaşırtıyor ve beklentilerin çok uzağında ama çok daha ‘oturmuş’ bir hikayeye yüzleştiriyor.

“Yüzüklerin Efendisi” (The Lord Of The Rings) ya da “Harry Potter” serilerindeki fantastik yaklaşımların “Pan’ın Labirenti”nde pek yeri yok gibi... O filmlerden alıştığımız sert ama gerçeklere tutunmayı reddeden tavır, burada yerini altyapısını gerçeklikten alan bir yaklaşıma bırakıyor. Çevresinde yaşanan tüm çirkinliklerden haberdar olan ama onlardan kaçmayı yeğleyen (kaçmayı deneyen diyelim) küçük kızın içine düştüğü ‘örümcek ağı’, onu hem gerçek dünyada hem de kaçmaya çalıştığı masal dünyasında çıkmaza sokuyor, kaçışı neredeyse olanaksız hale getiriyor.

Bu filmi görünen hikayesi içinde değerlendirebileceğimiz gibi, bugüne göndermelerle hayat bulan bir alegori olarak da

değerlendirebiliriz. Dar bir alana sıkıştırılmış olsa da, aslında tüm dünya toplumlarının (özellikle de ABD'nin) 'özgürleştirme' adına başvurduğu faşizm olgusunu deşifre ediyor gibi buradaki öykü. Bunu 'görkem' kavramından uzakta durmaya çalışarak, olayları ve olguları iyice küçülterek yansıtan Del Toro, böylece seyirciye durup düşünme fırsatı da tanıyor. Yaşadığımız dünyanın önce püskürtme, sonra sindirme, ardından da susturmaya dayalı faşizan yanını temellendiren film, İspanyol sinemasının usta aktörlerinden Sergi López'in canlandığı 'saf kötü' karakter özelinde faşizm kavramını adeta yargılıyor. Bu yargılamanın sonuçlarını filmin finalinde çok hazin bir biçimde görüyoruz ve insanoğlunun en temel reflekslerinden biri olan 'lanetleme' isteğimizi dizginleyemiyoruz.

Bir 'irgili' sineması örneği olarak da görmek mümkün "Pan'ın Labirenti"ni. İnsanoğlunu irkiltten, kendine gömülmesine neden olan bazı korkuları açığa çıkaran ve yüzleşmekten kaçındığımız gerçeklere sırtımızı dönme isteğini kaşıyan film, yabancılaşmaya müsait bir öykülemeyle önümüze gelirken, bir yandan da yalnızlığa itiyor bizleri. 'Tek başına' olmanın tetiklediği kaçış duygusunun hakimiyetine kendimizi bıraktığımızda yaşadığımız 'kabuğa çekilme' durumu, öykünün merkezindeki Ofelia adlı kızın 'çelişkili' dünyasında hayat

buluyor. Onu izlerken kendimize bakıyoruz aslında; görüp görmediğimizse tam bir muamma.

Ofelia'nın hikayesi, bir yandan da cennetle cehennem arasında bir yerlerde geziniyor. Gerçek dünyanın cehennemvari atmosferinden kurtulmak için fantastik alemin cennetvari kucağına kendini (her şekilde) bırakmak isteyen, ama bu geçiş sırasında zorlu bir sınavdan 'tam not' alması gereken kahramanımız, aidiyet duygusunun yönleneceği yer konusunda yaşadığı çelişkileri ruh haline de yansıtıyor. Onun bu durumunu abartısız bir oyunculukla yamacımıza getiren genç aktris Ivana Baquero da kendisine yöneltilen övgü sözcüklerinin ne kadar haklı olduğunu kanıtıyor. Del Toro'yu da bu seçim ve oyuncu yönetiminden dolayı alkışlamak gerek tabii.

"Pan'ın Labirenti", yönetmenin öyküleme mantığı ve oyuncu seçimi konularında sinemasal bir zirve. Teknik açıdan da yetkin bir görüntüm sunan ama efekt cambazlığını abartmadan kullanan yapım, anlattığı şeye en uygun görsel yaklaşımı bulmuş gibi. Karanlık ama masalsı, ölümcül ama sevgi dolu, çirkinlikle anlamlanan ama güzelliğe de yakın duran, tedirgin edici ama huzur aşılayan, gittiği yol engebeli ama bu yolu iyi çizmiş bir film "Pan'ın Labirenti". Ve sinema tarihinin 'özel' sayfalarından birine yerleşmeyi alnının aklıyla hak ediyor.

MADEN İŞÇİSİNİN TRAJEDİSİ

Émile Zola'nın vahşi kapitalizme yüklendiği, **maden işçilerinin dünyasını** mücadele ve trajediyle anlamlandırdığı eseri **“Germinal”**, 1993 yapımı Claude Berri filminde neredeyse eksiksiz bir şekilde görselleşir. Bu yazı, Radikal Kitap ekinin 19 Temmuz 2013 tarihli sayısında yayımlanmıştır.

EDEBİYATTA NATÜRALİZMİN BÜYÜK USTASI ÉMİLE ZOLA'NIN MÜCADELE VE MUHALEFETLE GEÇEN HAYATI, DOĞALLIKLA ESERLERİNE DE SIRAYET ETMİŞ, YAZARIN KALABALIK KÜLLİYATININ 'KESKİN' BAKIŞININ YANSIMALARIYLA

donanmasını sağlamıştır. Sanayi Devrimi sonrasında şahlanan 'vahşi kapitalizm' ise oklarının hedefinde baş sıralarda kendine yer bulur.

Zola'nın 20 romanlık "Rougon-Macquart" serisinin 13. kitabı "Germinal", yazarın dünyasının en sert ve acımasız uzantılarından biridir. Kapitalizmin insanı insanlıktan çıkaran yüzünü olanca gerçekliğiyle aktaran bu roman, bir madenci ailesinin özelinde 'çöküş'ün profilini çıkarır.

1885'te yayımlanan "Germinal", anne, baba, dede ve yedi çocuktan oluşan kalabalık Maheu ailesinin 'umutsuz' yaşam mücadelesinin içine çeker bizi. Kuşaklardır bütün bireyleriyle maden işçiliği yapan bu aile, 'kasabaya gelen yabancı' Étienne vasıtasıyla bilinçlenip hak arama savaşına girer, ama bunun sonuçları hiç ummadıkları kadar tahrip edici olacaktır. O işin adamı olmamasına rağmen, geldiği gün kömür madeninde iş bulup çalışmaya başlayan Étienne, Maheu ailesinin 'koruması' altında kendini sevdiren benimsenir diğer işçilere. Koşullarının iyileştirilmesi için gidecekleri grevde onlara önderlik eden bu karakter, bir yandan da Maheu ailesinin kızı Catherine'e abayı yakar. Hikaye, grevle haklarını arayan işçilerin giderek çöküşe yönelen yazgılarını, ezilip un ufak edilmelerini aktarırken, Étienne'in aşkına da alabildiğine 'acımasız' bir çerçeve çizer...

Toprak ağaları tarafından sömürülen, üç kuruşa olumsuz koşullarda çalıştırılan, her

fırsatta ezilip hiçleştirilen, 'insan' oldukları unutturulan maden işçilerinin 'bilinç'le tanışmalarının yarattığı titreşime kucak açan "Germinal", bu bilincin kaçınılmaz sonuçlarını yansıtırken, Maheu ailesinin bütün bireylerini içine alan kısılcı da önümüze koyar. Grevle dize getirebileceklerini düşündükleri işverenlerin her türlü 'ayak oyunu'na başvurarak işçileri çaresiz kılmaları, açlıkla yüz yüze bırakmalarıysa işin trajedi boyutunu gösterir bize. Çocuklarını doyurabilecek ekmeği bulamayan kitlenin öfkeyle imtihanı, bu trajedinin daha da derinleşmesine, içinden çıkılmayacak boyutlara ulaşmasına yol açar.

Belçika'dan getirilen işçilerle grev kırıcılık yapılması üzerine öfkeleri doruğa çıkan grevçilerin jandarmayla karşı karşıya gelmesiye bir tür işçi katliamına dönüşür. Maheu ailesinin babasının da içlerinde olduğu bir grup 'eylemci'nin jandarma kurşunlarıyla öldürüldüğü bu olay, aile için de sonun başlangıcıdır. Açlıktan ölmek pahasına grevin devam etmesinde ısrarcı görünen anne, bu noktada bir tür 'sembol'e de dönüşür. Ancak, açlıkla ıslah edilmeye çalışılan kitle yavaş yavaş çözülmeye başlamış, açılan yara kapanamayacak boyutlara ulaşmıştır...

Émile Zola, çağlar boyunca halkı ezen feodalizmin, sanayileşmeyle evrilen ama acımasızlığı elden bırakmayan yüzünü deşifre ederken, 'hak arayışı'na da 'parçalayıcı' bir perspektiften bakar "Germinal'de. Yazar, 'sonuç alınamamış' gibi görünen grevle iyice dibe sürüklenen işçilerin mücadelesini "Bu daha başlangıç, mücadeleye devam!" mantığına oturtur bir bakıma. Özellikle romanın son cümlelerinde bu yaklaşımını

sabitleyen Zola, toprağı delip fıskıran tohumlar gibi 'kara bir ordu'nun da gelecekte haklarını elde edeceklerini işaret eder. Onları ayakta tutansa 'kin'dir, kendilerini yok etmeye yönelik hamlelerini arka arkaya sıralayan kapitalizme karşı...

"Germinal"ı içinde kavruğumuz günlerden okumaya kalktığımızdaysa, 'güç'ün bütün araçlarını kullanarak halkı sindirmeye, haklı direnişi değersizleştirmeye, türlü numaralarla manipüle etmeye çalıştığını görürüz. Çok da 'yabancı' olmadığımız bu durum, tıpkı Zola'nın dediği gibi, tohumlar yeşerip toprağı deldiğinde önüne geçilemez bir resim ortaya koyacak kuşkusuz. Bu resmi şimdiden görebilmek, kayıplara karşın umudu ayakta tutabilmekse en büyük kazanım olacak...

GERMİNAL'IN EN BİLİNE, EN İYİ VE EN SADIK UYARLAMASININ ALTINDA CLAUDE BERRI'NİN İMZASINI GÖRÜRÜZ. 1993 YAPIMI FİLM, ZOLA'NIN METNİNİ NEREDEYSE DOKUNMADAN BEYAZPERDEYE TAŞIR. MİNİK

birkaç eksiltme ya da birkaç yükleme dışında patikadan dışarı adımını atmaz bu film. Zola'nın okurken görselleşen tarzının da bunda büyük etkisi vardır kuşkusuz. Güçlü hikaye, döneminin en pahalı Fransız filmi olan "Germinal"ı baştan sona sürükler, etkinin zedelenmesine izin vermez. İşçilerin haklı mücadelesini görselleştirirken gereksiz tıraşlamalara girmeyen Claude Berri, Maheu ailesinin acılarını olanca gerçekliğiyle taşır yamacımıza.

Gérard Depardieu, Miou-Miou, Renaud, Judith Henry ve Jean-Roger Milo başta olmak üzere, bütün oyuncuların Zola'nın metninden

ÉMILE ZOLA
GERMINAL

Çeviri: VOLKAN YALCINTOKLU

fırlamışçasına sergiledikleri performanslar, “Germinal”ın ayaklarını yere daha da güçlü basmasını sağlar. Fransız müzisyen Renaud’nun az sayıdaki beyazperde deneyiminin en güçlüsünü verdiği film, umutsuzluğun umuda evrilmesini de yetkin bir çerçeveden yansıtır. Zola’nın kelimelerinin ete kemiğe büründüğünü görmek heyecan vericidir gerçekten de. Yüksek prodüksiyon kalitesi de filmin yetkinliğini destekleyen

unsurların başında gelir. Özellikle maden ocağı sahnelerinin etkisi büyüktür bu görünümde. Üç kuruş için ölümle kucak kucağa çalışan işçilerin dünyasını kusursuzca aktarır film. Öte yandan, işçilerle jandarmaların karşı karşıya geldiği sahne de -her ne kadar Zola’nın metnindeki kadar ‘şiddetli’ değilse de- alabildiğine çarpıcıdır. Gérard Depardieu, bu sahnede ‘ölümün sadeliği’ni mükemmelen gösterir bizlere.

Görüntüleri ve kostümleriyle César ödülü de alan “Germinal”, Émile Zola’nın ‘yüzü devrime dönük’ metninden ‘patlayan’ ışığı beyazperdeye etkili bir şekilde aktarır sonuç olarak. Claude Berri, bir ‘eylem adamı’ olduğunu bu filmiyle de kanıtlar; insanlığın karanlığa mahkûm olmadığını/olamayacağını belgeler bir kez daha. “Direniş, direnmeyi unutmadığın sürece tazeliğini korur” demeye getirir belki de...

PROJE NİM

James Marsh'ın 2011 yapımı belgeseli “Proje Nim”, doğduğu anda başrolünü oynayacağı bir deney için ailesinden koparılan bir şempanzenin hikayesini anlatıyor. **İnsan ve canlılar ilişkisi** üzerine önemli cümleler sarf eden film, bir şempanzenin **“Truman Show”**u olarak izlenebilir.

MEDENİYET TARİHİ, NEREDEYSE DOĞUŞTAN KABUL EDİLMİŞ BİRCOK YARGI ÜZERİNE KURULUDUR. BU YARGILARDAN BİR TANESİ VE EN ÇOK ‘MİTOLOJİKLEŞTİRİLMİŞ’ OLANI İSE İNSANIN DİĞER CANLI TÜRLERİNDEN ÜSTÜN VE FARKLI OLDUĞUDUR. BU FİKİR GENELDE KONUŞMAK, DÜŞÜNMEK VE KENDİNİ GELİŞTİRMEK GİBİ İNSANA özgü olduğu düşünülen kimi yetilerin varlığıyla desteklenir. En ilkelinden başlayarak neredeyse tüm dinlerde insanın Tanrı’nın başyapıtı olduğu söylenegelmiş, hatta dayatılmıştır. Ancak alıntılaman bir çok kişi tarafından yanlış anlaşılmış Aristoteles sözü “İnsan düşünen bir hayvandır” şöyle devam etmektedir: “İnsanları tanıdıkça hayvanlara saygı duyuyorum”.

Nim Chimpsky, 1973 senesinin Kasım ayında hayata gözlerini açan bir şempanze. İsmi başrol oynayacağı deneyin mevzusuna uygun bir şekilde, ünlü dil bilimci Noah Chomsky’den aldığı söylememize dahi gerek yok. Doğduğunda ‘içgüdü’ denerek ötekileştirilecek birçok genetik alışkanlığı var ruhunda. Halbuki, insan dahil bütün hayvanlar gibi sahip olduğu ana içgüdü ‘yaşama içgüdü’sü’. Muhtemelen bir ormanda dünyaya gelse, birkaç sene içerisinde çoluğa çocuğa karışacak ve türüne özgü ‘işine gücüne’ konsantre olacak. Ancak Nim Chimpsky, bir ormanda yaşamak yerine insanlarla yaşamak zorunda kalıyor. Daha kötüsü, bütün hayatını bir deney sahasına çevirecek bir araştırmada kullanılmak üzere ‘kaderi’ çiziliyor, başka bir deyişle, kaderinin üzerine bir çizik atılıyor.

1970’ler dünyasında bilim insanları, başka türleri, özellikle de insan zekasına ve biyolojisine yakın duran maymun ırkını insanlaştıracaklarını düşünüyor. Bu sebeple bir pilot canlı olarak bir senaryonun ortasına bırakılan Nim’e işaret dili öğretilmeye çalışılıyor. Eğer deney başarılı bir şekilde sonuçlanırsa Nim, insan algısına son derece uygun bir şekilde dizayn edilmiş olan işaret dilini öğrenecek ve insanlarla ikili etkileşimlere ziyadesiyle kolay bir şekilde girebilecek. Nim, uygun bir ailenin yanına veriliyor ve süreç başlatılıyor. Hatta ilk dönemlerde harika bir mesafe kat ederek bilim dünyasını korkunç bir şekilde heyecanlandırıyor. Ancak Nim’in kendisine dayatılan bu dili ‘edinme’ yolculuğunun ‘öğrenme’den değil ‘ezberleme’den geçtiği anlaşılınca, işin içinde yer alan bilim insanlarının hevesleri kursaklarında kalıyor, Nim’e olan heyecan azalıyor ve bir şarkıyla parlayıp sönen pop yıldızları gibi Nim, geri kalan yaşamını ilk dönemde yaşadığı büyük sevgi dünyasının dışında, bir ezizyet çemberinde geçiriyor.

Hayat bilgisi kitaplarında canlılığı, bitki, insan ve hayvan olarak üçe bölen ve bunu o hayat bilgisi kitabını yazmış olmanın bilgiçliğine

sığınarak yapan insanın kendi dışında cereyan eden canlılığı hakir görmesi çoğu zaman insanoğlunun yeryüzündeki ilerleyişine bağlı olarak anılmıştır. Bir sürü hayvan cinsi, soğuk, hijyenik, rafine ve ürkütücü deney odalarında sonucunda kesinlikle öleceği deneylerde kullanılmış ve evrimin basamaklarında beraberce savaştığı insan türü tarafından katledilmiştir. Nim’in hikayesi, aslında insanlığın vefasızlıklarla örülü geçmişinden tecrübeyle daha iyi anlaşılabilir sanki. Kendi doğasına izole bir halde, bir insan gibi yetiştirilen, buna rağmen ‘iyi’ olduklarını düşündüğü, elinden tutan o insanlara elindeki bütün sevgisini veren ancak nihayetinde büyük bir yalnızlığa terk edilen Nim’i, akşam yemeğinde yemek masasında yer kaplayacak bir av ile bir tutmak da mümkün. Nim, doğduktan hemen sonra annesinin kucagından alınıyor. Bir insan ailesine teslim edilerek, küçük bir erkek çocuğu gibi yetiştiriliyor. Deneyle ilgili işler yolunda gittiği esnada baş üstünde tutulurken, işler biraz olsun sarpa sarınca ve insanların kendisine karşı olan beklentileri yerini bulmayınca hızlıca tasfiye ediliyor. İnsanoğlu, ‘kendileştirmek’ için öz hayatından alıkoyduğu bir canlıdan maksimum faydayı sağdıktan sonra onu bu günler için özel olarak hazırladığı mahkumiyetlerde çürütüyor.

James Marsh’ın belgeseli bu uzun ve sözde umut dolu deneyi tek başına incelemenin derdinde değil. Hatta Marsh daha çok Nim’in hissettiklerine ve insanın acımasızca hissettirdiklerine odaklanmanın peşinde sanki. Deneyin ilk gününden son gününe ‘orada’ olan insanlarla yaptığı röportajlar sonlanır sonlanmaz Nim’in nasıl sündürüldüğünü, ötelendiğini ve unutulduğunu anlatıyor “Proje Nim” (Project Nim). Belgesel, haliyle belki de daha önce hiç yaratılmamış türden, capcanlı bir karakter yaratıp önümüze koyuyor, hem de o tarihlerde çoktan bu dünyadan göçmüş olan. Bazı anlarda, sanki sıradaki röportaj Nim ile yapılacakmış, sanki onu insanlaştırma süreci başarılı olmuş gibi hissettirmeyi dahi başarıyor. Birçok kameradan bir ‘acı’ gibi görünmeyecek bu hikayeye, belki de en doğru ve riskli yerden, cesur bir şekilde bakmayı başarıyor. Sesini hiç ama hiç yükseltmeden, insan üzerine oldukça sert ve tavizsiz cümleler kuruyor. Müthiş bir arşiv çalışmasıyla, neredeyse konuya olan hiçbir yaklaşımın altını boş bırakmıyor; o günlerde geliştirilmiş her türlü düşünce algoritmasını, son derece anlaşılır ve algılanabilir bir biçimde ekrana yansıtıyor. Uzun lafın kısıası, “Proje Nim”, hiç değilse insan ve diğer türler ilişkisini etraflıca tartışabilmek adına, hatta, belki de hepimizin az biraz sahip olduğu burnu büyüklüğü kırmak adına, izlenmeyi hak ediyor.

47 RONIN

YÖNETMEN Carl Rinsch

OYUNCULAR Keanu Reeves,

HiroYuki Sanada, Ko Shibasaki,

Tadanobu Asano, Min Tanaka

YAPIM/SÜRE 2013 ABD, 114 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.40:1, 5.1 DD İng. ve Tr.

ŞİRKET As Sanat (Universal)

KLİŞELERİNE RAĞMEN
TEMEL OLARAK
SAMURAY KÜLTÜRÜNE
ZARIF VE GÖRKEMLİ BİR
GÜZELLEME.

UZUN ZAMANDIR YÜZÜMÜZÜN BATI'YA DÖNÜK OLMASINDAN YA DA JAPONYA İLE ARAMIZDAKİ FİZİKSEL UZAKLIĞIN KÜLTÜREL dünyamıza da yansımından olsa gerek samuray kültürünü çok da iyi bildiğimizi söylemek zor. Bildiklerimiz, kabul edelim ki, filmler ya da dizilerle sınırlı.

"47 Ronin", samuraylarla ilgili bildiklerimizi cilalayan filmlerden biri. "Son Samuray" (The Last Samurai) filminde daha gerçekçi çizilen samuray oluşumu ve kültürü "47 Ronin"de fantastik unsurlarla bezeniyor. Ama açıkçası bu kültürün başat özelliklerini tekrar hatırlatıyor.

Bir efsanenin filmin hikayesine kaynaklık ettiği "47 Ronin" in temel olarak samuray kültürüne zarif ve görkemli bir güzelleme olduğunu söyleyebiliriz. Tabii klişeler yok mu? Var elbet. Çoğu zaman olduğu gibi başroldeki Keanu Reeves kurtarıcı rolüyle karşımıza çıkıyor. Hikaye Hollywood'un vasatlığını çok da aşmıyor. Ama yine de ilk uzun metrajlı filminde Carl Rinsch beklentileri karşılayan bir film koyuyor önümüze. Özellikle kimi sahnelerde samuray kültürüne görsel olarak saygı duruşunda bulunuyor adeta.

(Bu noktada görüntü yönetmeni John Mathieson'u çabasını takdir etmemek olmaz) Açıkçası sinematografik tercihleriyle yönetmen Rinsch, ileride benzer yapımlarda tekrar karşımıza çıkacak gibi görünüyor.

Filmin önemi, onur olgusunu bize yeniden hatırlatması. Belki hikayesi zamanla unutulur ama film onurlu olma haline gösterdiği özenle hatırlanacaktır. Ki yaşadığımız dünyada bunun önemli olmadığını kim söyleyebilir ki? Söz de değil özde onurlu olmak nasıl olurmuş altını çize çize anlatıyor film bize. Elbet bu, kadim Japon kültürünün yüzyıllar içerisinde süzülüp ortaya çıkardığı bir durum. Ama insan günbegün gördükleri karşısında bu onurlu olma çabasına özeniyor, Japon kültürüne saygısı artıyor.

Dövüş sahnelerinin koreografisi belki ezber bozmuyor ama farklılığı ile dikkat çekiyor.

Finaldeki harakiri sahnesi daha görkemli çekilebilirmiş!

SONA DOĞRU

ORJİNAL ADI All Is Lost

YÖNETMEN J.C. Chandor

OYUNCU Robert Redford

YAPIM/SÜRE 2013 ABD, 101 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İngilizce

ŞİRKET As Sanat (Chantier)

KOÇAMAN DÜNYADA
KÜÇÜCÜK BİR İNSAN
OLMAK... OKYANUSTA
BİR SU DAMLASI OLARAK
VAR OLMAYA ÇALIŞMAK...

İNSANOĞLUNUN EVRENİN İÇİNDEKİ YERİNİ SORGULAYAN, DOLAYISIYLA İNSANIN 'NE' OLDUĞUNA KAFA YORAN BAŞARILI filmlerden biri Alfonso Cuaron imzalı "Yerçekimi" (Gravity) de benzer bir temayı, evrende aslında ne kadar küçük ve kırılgan varlıklar olduğumuzu anlatıyor ve seyirciye almış olduğu dramaturjiden daha farklı, içsel bir yolculuk sunuyordu. Ama koca uzayda Sandra Bullock'u filmin üçte ikisinde yalnız bırakan "Yerçekimi", "Sona Doğru"nun yanında epey bir gürtültülü ve geveze kalıyor doğrusu...

Adını bile bilmediğimiz, kuyruk jeneriğinde "adamımız" (our man) olarak işaretlenen bir adamın, kendisine ait küçük güzel bir tekneyle, ne amaçla çıktığı bilinmeyen tek kişilik yolculuğu, o uyurken teknesine çarpan bir konteynerle bölünür. Bir tankerden düşen konteyner, adamımızın teknesini yaralar... Böylece navigasyon sistemi bozulur ve teknenin dış dünyayla ilişkisi kesilir. Açık denizin sert koşullarına karşı tek başına eski usül denizcilik yöntemleriyle müthiş bir mücadeleye girer, sessiz bir direniş sergiler.

Film çok zor bir şeyin altına giriyor ve özdeşleşmeyi kahramanın öyküsü ya da karakteri üzerinden kurmuyor. Aslında yönetmen bunu bizzat oyuncu seçimiyle de çözüyor...

Pırıl pırıl bir özgeçmiş olan 77 yaşındaki aktör Robert Redford, bütün filmi bu ilerlemiş yaşında, bu derece zor koşullarla sırtlayıp taşıyor. Redford, adamımızın bütün sakinliğini, dinginliğini, inadını, kızgınlığını, korkusunu, cesaretini, zekasını, umudunu, düş kırıklığını, üzüntüsünü, kabullenişini, teslimiyetini, zaferini, kaybını, yani her türlü duygusunu sessizce tüm bedeniyle ve yüzünün neredeyse her bir çizgisiyle sunuyor bize.

Bütün başarısına rağmen filmin açılış ve bitişinde farklı tercihler yapılırsa çok daha iyi bir film olabilirdi duygusuna da kapılmanız olasılıklar arasında...

Su üstündeki Frank DeMarco'nun, sualtı çekimlerinde de Peter Zuccarini'nin birinci sınıf görüntü çalışmaları...

Alternatif bir final daha anlamlı bir sona ulaştırabilirdi belki filmi...

THE EXIT ROOM

“The Exit Room” herhangi fütüristik bir detaya yer vermemesine rağmen karanlık bir gelecek portresi sunmayı başarıyor. Tabii ki o gelecek, içinden geçmekte olduğumuz zamanlardan çok farklı değil. Yönetmenlik becerisi anlamında bir tez filminden beklenmeyecek derecede yetkin.

YÖNETMEN Todd Wiseman
YAPIM 2013 ABD
SÜRE 10 dk.

KICKSTARTER YOLUYLA FONLANAN KISA BİR MEZUNİYET FİLMİ OLAN “THE EXIT ROOM”, KÜLT YAZAR AMBROSE BIERCE’NİN DAVID Lynch’in “Kayıp Otopan” (Lost Highway) ve Adrian Lyne’in “Dehşetin Nefesi” (Jacob’s Ladder) filmleri üzerinde de etkisi hissedilen efsanevi hikayesi ‘An Occurrence at Owl Creek Bridge’den uyarlanmış. Hikayenin orijinal “The Twilight Zone” dizisinde gösterilen ödüllü bir uyarlaması da mevcut. 2013 yapımı uyarlamayı ilginç kılan; hikayedeki ölüm öncesi halüsinasyon deneyiminin 2021’de Amerikan devrimi esnasında öldürülmek üzere gözaltına alınan bir gazetecinin başına gelmesi. Katil devletin elinden kurtulan gazeteci soluğu özlediği eşinin ve bebeğinin yanında alıyor ama aslında bu kaçış ve hüznü kavuşma son darbeden önceki son düşten başka bir şey olmuyor.

“The Exit Room” herhangi fütüristik bir detaya yer vermemesine rağmen karanlık bir gelecek portresi

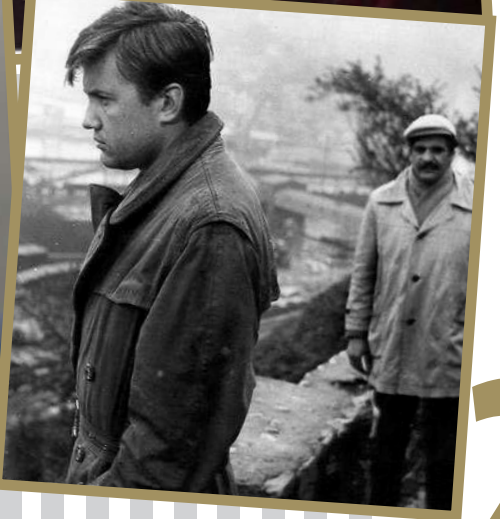
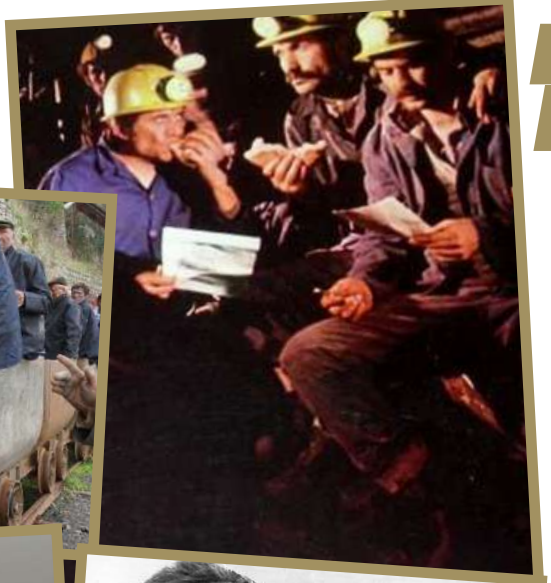
sunmayı başarıyor. Tabii ki o gelecek, içinden geçmekte olduğumuz zamanlardan çok farklı değil. Yönetmenlik becerisi anlamında bir tez filminden beklenmeyecek derecede yetkin olan kısa film ana karakterin gazeteci olduğunu söylemekle yetinmeyip basın ve iktidar arasındaki mücadeleye dair başka detaylar verseydi, çok daha güçlü bir şekilde hafızalarda yer edinebilirdi.

Her şeye rağmen, ‘rüyaymış, hayalmiş’, dedirten hikayelerin atalarından birini bugünün dünyasına uyarlarlarken politik bir yönü tercih etmesi dikkat çekici. Ayaklanmaları belgeleyen gazetecilerin öldürüldüğü bir yakın gelecek Amerika’sı kurgulaması ise düşündürücü.

‘Occupy’ hareketlerinin, kitlesel başkaldırıların artışına rağmen Amerikan devrimine dair kaç tane film izledik bugüne kadar? “Kara Şövalye Yükseliyor” (The Dark Knight Rises) sayılmaz... Bu dünyada geçen, bu dönemle konuşan bilimkurgu filmlerini 21. yüzyıl bilimkurgusu olarak önemsemek lazım.

Ekşi Sinema
www.eksisinema.com

1- Madenci deyince “Maden” gelir ilk akla

Soma’dan gelen haber yüreklerimizi dağladı. Madenciler yine kendilerini bir acı haberle hatırlattılar! Yerin altında çalıştıklarında mı, yoksa kömür karasının bedenlerine sinmesinden mi hep görmezden geliniyorlar! Sinemamızda da durum pek farklı değil. Gölge gibiler. Gerçek anlamda dramları anlatılan tek filmimiz var, o da Yavuz Özkan’ın “Maden” filmi. Özkan’ın da bir zamanlar maden işçisi olması, yaşananları gerçeğe yakın anlatmasının en önemli sebebi belki de.

2- Madene inen ilk yönetmen Halit Refiğ

Oysa madencilerle ilgili ilk filmimiz Halit Refiğ’in “Şehirdeki Yabancı”sıdır. Kamera ilk defa Refiğ sayesinde madenlere iner. Bir mühendisin gözünden anlatır

madencilerin yaşadıklarını sinemacı. Vedat Türkali’nin senaryosunu yazdığı filmdeki mühendis işçi dostudur. İşverene karşı işçilerin yanında yer alır.

3- Yıllar sonra Erden Kıral da indi madene

Erden Kıral, “Umut”taki Cabbar’ın faytonundan inen yönetmenlerden. “Maden”den uzun yıllar sonra “Yük” filmi vesilesiyle kamerayı tekrar madenlere sokan da odur. Başrolde işçiler vardır. Tuhaf bir intikam ve vicdan hikayesi anlatır bize. Ama madenlerin o tekin olmayan havasını yeniden duyumsatır bize...

4- Kelebeğin kabusu: Madenciler

Yılmaz Erdoğan’ın “Kelebeğin Rüyası”nda madenciler yan hikaye olarak dahil olur filme. Her ne kadar iki şairin yaşadıkları anlatılsa da Erdoğan, 1940’lı yıllarda Zonguldak’ta zorla çalıştırılan madencilerin dramlarını hatırlatır bizlere...

5- Hep hatırlasak ya!

Zeki Demirkubuz’un “Kıskanmak” filminde mühendis madenlerde çalışır ama biz madeni de madencilerini de şöyle bir görürüz. Aslında gerçek hayatta da öyle değil mi? Ancak ya bir kaza ya bir patlama haberiyle varlıklarını hatırlatırlar. Soma’da olduğu gibi. Artık biz de sinemacılarımız da, orada yerin altında madencilerin olduğu hep hatırlasak ya!!!

Ankara
**ENGELSİZ
FİLMLER
FESTİVALİ**

20-25
MAYIS

ULUCANLAR
CEZAEVİ
SİNEMA
SALONU

ÇAĞDAŞ
SANATLAR
MERKEZİ

**Ankara
Engelsiz
Filmler
Festivali
2014**

SESLİ BETİMLEME, AYRINTILI ALTYAZI VE İŞARET DİLİ İLE
Gösterimler ücretsizdir.

T.C.
AİLE VE
SOSYAL POLİTİKALAR
BAKANLIĞI
HİMAYESİNDE

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KATKILARIYLA

HALKBANK
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantev.org>

Reçesiz ile
Engelsiz
Yayın

Organizasyon
PURULİ
KÜLTÜR-SANAT

“TARİH DEDIĞİNİZ ENİNDE SONUNDA HAYALETLERİN SAYIM DEFTERİNDEN
BAŞKA BİR ŞEY DEĞİLDİR.”

Guillermo del Toro